

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE İÇ MEKAN VE MOBİLYA TARİHİ II VE PERSPEKTİF DERSİ KAPSAMINDA ÖĞRENME ÇIKTILARI VE ÖĞRENCİ MOTİVASYON DEĞERLENDİRMESİ: ESTÜ İÇ MİMARLIK ÖRNEĞİ

Araş. Gör. Gül Ağaoğlu Çobanlar*
Prof. Buğru Han Burak Kaptan**

Özet: Toplum sağlığını etkileyen COVID-19 pandemisi toplumsal yaşamın kısıtlanmasına neden olmuştur. Yüz yüze başlayan eğitim, alınan önlemler sebebiyle mevcut eğitimin çevrimiçi ortamlarda yürütülmesi anlamını taşıyan acil uzaktan öğretim modeliyle devam etmiştir. İç mimarlık eğitiminde de internet tabanlı uzaktan eğitim modeline geçilmiş ve müfredatlarında yer alan kuramsal dersler ile uygulamalı dersler internet tabanlı yürütülmeye devam etmiştir. Bu süreçte öğrenenlerin yürütülen derslere karşı motivasyonlarının olması, derslerin öğrenme çıktılarının kazanımları açısından önemlidir. Araştırmada 2019-2020 Bahar Döneminde yüz yüze eğitimle başlayan ancak küresel salgın nedeniyle Acil Uzaktan Öğretim kapsamında uzaktan eğitim ilkeleriyle yürütülen dersler ele alınmıştır. Kuramsal olarak İç Mekân ve Mobilya Tarihi II, uygulamalı olarak Perspektif derslerinin öğrenme çıktıları ve motivasyon düzeyleri üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır. Her iki ders çevrimiçi platformlar yardımıyla yürütülmüştür. Kuramsal ders kapsamında öğrenenler araştırma yapmaya teşvik edilmiştir. Elde edilen veriler üzerinden tartışma ortamı yaratılmıştır. Uygulamalı derste ise görerek ve yaparak öğrenme ortamı yaratabilmek amaçlanmıştır. Farklı öğrenme araçları olarak ders anlatımı, videolar, föyler, uygulama çizimleri paylaşarak öğrenme süreçleri desteklenmiştir. Araştırma, nitel ve nicel veri toplama araçları kullanılarak karma yöntem ile desenlenmiştir. Açıklayıcı (explanatory) desen ile çalışma kapsamında toplanan nicel veriler nitel verilerle desteklenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda pandemi sürecinde uygulanan ders işleme yöntemlerinin kuramsal ve uygulamalı derslerde olumlu sonuç verdiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Acil Uzaktan Öğretim, İç Mimarlık Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Motivasyon.

Geliş Tarihi: 22.04.2021

Kabul Tarihi: 06.04.2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

* Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü, Eskişehir. gulagaogluçobanlar@eskisehir.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-2324-7327

** Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü, Eskişehir. bkaptan@eskisehir.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-4815-8179

EVALUATING LEARNING OUTCOMES AND STUDENT MOTIVATION WITHIN THE SCOPE OF INTERIOR AND FURNITURE HISTORY II AND PERSPECTIVE COURSES IN DISTANCE EDUCATION PROCESS: CASE OF ESTU INTERIOR DESIGN DEPARTMENT

Res. Asst. Gül Ağaoğlu Çobanlar*
Prof. Buğru Han Burak Kaptan**

Abstract: The COVID-19 pandemic, which affects public health, has led to the restriction of social life. The education that started face-to-face continued with the emergency distance education model, which means that the current education is carried out in online platforms due to the precautions taken. The internet-based distance education model was also adopted in interior architecture education, and the theoretical and practice-based courses in the curriculum continued to be conducted on the internet. In this process, it is important for the learners to have motivation towards the courses carried out in terms of the learning outcomes of the courses. In the study, the courses that started with face-to-face education in the 2019-2020 Spring Term but were carried out with the principles of distance education within the scope of Emergency Distance Education due to the global epidemic were discussed. It is aimed to examine the Interior and Furniture History II courses in theoretical, and Perspective courses in practice, on the basis of learning outcomes and motivation levels. Both courses were conducted with the help of online platforms. Within the scope of the theoretical course, learners are encouraged to do research. A discussion environment was created based on the data obtained. In the practice-based course, it is aimed to create a learning environment by thorough experience. Learning processes were supported by sharing lectures, videos, leaflets and application drawings as different learning tools. The research was designed with mixed method using qualitative and quantitative data collection tools. The quantitative data collected within the scope of the study with the explanatory design were supported by qualitative data. In line with the data obtained, it has been revealed that the teaching methods applied during the pandemic process give positive results in theoretical and practice-based courses.

Keywords: Design Thinking, Design-Focused Thinking, Design Education, Interior Design Education, Interior Design.

Received Date: 22.04.2021

Accepted Date: 06.04.2022

Article Types: Research Article

* Eskişehir Technical University, Faculty of Architecture and Design, Department of Interior Design. gulagaogluçobanlar@eskisehir.edu.tr.
ORCID: 0000-0002-2324-7327

** Eskişehir Technical University, Faculty of Architecture and Design, Department of Interior Design. bkaptan@eskisehir.edu.tr.
ORCID: 0000-0002-4815-8179

1. GİRİŞ

Toplum sağlığını etkileyen salgınının küresel bir boyut kazanması sonucu Dünya Sağlık Örgütü pandemi ilan etmiştir (http1). Dünya üzerinde neredeyse her ülke toplumsal yaşamı kısıtlayan kararlar almak zorunda kalmıştır. Bu gelişmeden toplumun her kesimi etkilenmiştir. Türkiye’de 2020 yılının mart ayında acil önlemler alınmıştır. Yükseköğretim alanında da küresel salgının koşullarına uygun bir şekilde eğitim ve öğretimin devam edebileceği öngörülen internet tabanlı uzaktan eğitim modeli önerilmiştir.

Sağlık, adalet ve eğitimden oluşan toplumsal hakların devamlılığının ve fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla oluşturulan çözümlerin eğitim alanındaki yansımaları olan internet tabanlı uzaktan eğitim modeli uygulanmaya başlanmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından 2019-2020 yılı bahar döneminde uygulamaya başlanan model “Acil Uzaktan Öğretim (AUÖ)” olarak adlandırılmıştır. Bu sistemin sağlıklı bir biçimde ülke çapında uygulanabilmesi için Mart ayından itibaren birçok karar alınmıştır (http2).

YÖK’ün “Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim” başlıklı hazırladığı YÖK Dersleri Platformu’nda; AUÖ geçici bir çözüm olarak nitelendirilmiştir. Buna ek olarak;

“Eğitim programlarının yüz yüze devam edemediği kriz ya da acil durum süreçlerinde uzaktan öğretim çözümlerinin kullanılmasını içerir. Yüz yüze ortamlar için hazırlanmış öğretim programları, ders materyalleri çevrim içi ortama taşınır, bu durum, acil durumlar için bir çözüm olarak ele alınır ve yaşam normale döndüğünde, sorun ortadan kalktığında tekrar yüz yüze eğitime geçilir. Bu koşullarda birincil amaç acil bir durum ya da kriz sırasında hızlı bir şekilde kurulabilecek ve güvenilir olarak kullanılacak eğitim ve öğretim desteklerine geçici erişim sağlamaktır. AUÖ bu noktada uzaktan eğitim modelinden ayrılır. Uzaktan eğitim ile acil uzaktan öğretim

birbirinden farklıdır. Görünüşte her ne kadar AUÖ’de uzaktan eğitim gerçekleştiriliyor gibi dursa da bu geçici bir çözümdür” (http3) açıklamasını eklemiştir.

Burada vurgulanan önemli nokta, küresel salgın nedeniyle kesintiye uğrayan eğitim sistemi kapsamında yükseköğretim alanlarında geçici internet tabanlı bir öğretim modeli uygulanmasıdır. Sürecin devam etmesi nedeniyle, 2020-2021 ders yılında “Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim” olarak adlandırılan planlı ve “acil olmayan” ancak yine de küresel salgın nedeniyle internet tabanlı bir eğitim sistemi modeli uygulanmaya başlanmıştır.

Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (UZEM) olan üniversiteler bu sürece daha kolay adapte olmuştur. UZEM ve alt yapısı olmayan üniversiteler ise, Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi’nin mevcut uzaktan eğitim materyallerini paylaşmasıyla, sistemden yararlanma fırsatına erişmiştir. Hatta bu materyaller tüm üniversitelerin erişimine açılmıştır. “YÖK Dersleri Platformu (Yükseköğretim Kurumları Dersleri)” olarak adlandırılan bu arayüz ile akademisyenlere ve öğrencilere açık ders materyallerine erişim olanağı verilmiştir (http4).

Bu süreçte, Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ) İç mimarlık bölümünde eğitimin yeniden planlanması aşamasında hem kuramsal hem de uygulamaları derslerin AUÖ ilkelerine uygun olarak yapılandırılması sağlanmıştır. Derslerin öğrenme çıktılarına uygun olarak, aynı eğitim ilkeleri korunmak üzere, farklı yöntem ve öğretim teknikleriyle hazırlanan ders materyalleri geliştirilmiştir. Bu bağlamda, kuramsal ve uygulamalı derslerin farklılık göstermesi nedeniyle öğrenme çıktılarının kazandırılması ve bu konuda öğrenci motivasyonunun sağlanması önemli eğitim değerleri olarak süreci etkilemiştir.

Araştırmanın amacı, 2019-2020 Bahar

Dönemi'nde yüz yüze başlayan biri kuramsal (İç Mekân ve Mobilya Tarihi II) diğeri uygulamalı (Perspektif) derslerin AUÖ kapsamında "Uzaktan Eğitim ilkeleriyle" yapılandırılması sonucu öğrencilerin öğrenme çıktılarının kazanımları ile motivasyonlarının ölçülmesidir. Bu bağlamda aşağıdaki soruların yanıtları aranmıştır.

1.Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen İç Mekân ve Mobilya Tarihi II ile Perspektif derslerinin öğrenme çıktılarının kazanımı nasıldır?

2.Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen İç Mekân ve Mobilya Tarihi II ile Perspektif derslerinin yürütülmesi sürecinde öğrenci motivasyon düzeyi nasıldır?

3.Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen İç Mekân ve Mobilya Tarihi II ile Perspektif derslerinin yürütülmesi üzerine öğrenci fikirleri nelerdir?

Bu iki dersin belirlenmesinde en önemli ölçüt, derslerin öğrenme çıktılarının kazanımlarının birbirini desteklemesidir. Perspektif dersinin öğrenme çıktıları kapsamında öğrenciler objelere/mobilyalara perspektif çizim yöntemleriyle birlikte objeleri/mobilyaları tüm açılardan algılanmasına yönelik uygulamalı bir kazanım sağlamaktadır. İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersinde ise dersin doğası gereği var olan mekanların görsellerinin yer aldığı ve bu görsel üzerinde analizlerin yapıldığı bir derstir. Bu açıdan öğrencilerin perspektif dersindeki kazandıkları objeleri ve mobilyaları bütüncül olarak algılayarak İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersinde görseller üzerinden tasarımı okuma becerisini kullanmaları gerekmektedir. Ayrıca, derslerin eğitim yöntemlerinin belirlenmesi, materyallerinin hazırlanması, yürütülmesi ve öğrenme çıktılarının belirlenmesinde aynı öğretim elemanının görev alması elde edilen verilerin karşılaştırmasını daha objektif hale getireceği düşünülmüştür.

Böylece biri kuramsal diğeri uygulamalı iki dersin, değişken olarak kabul edilecek etkenlerin,

ders işleme yöntemi ile öğrenme çıktılarının kazanılması olması sağlanmaya çalışılmıştır.

Belirlenen amaçlar doğrultusunda iç mimarlık eğitiminde kuramsal ve uygulamalı derslerin uzaktan eğitim sürecinde öğrenen motivasyonlarına ve dersin öğrenme çıktılarının kazanımlarına ilişkin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. İÇ MİMARLIK EĞİTİMİ VE UZAKTAN EĞİTİM

Öğrenme; bilgi, beceri, strateji, inanç, tutum ve benzeri davranışların edinimi ve değiştirilmesini kapsayan bir eylem olarak tanımlanırken, öğrenenin, bilişsel ve sosyal becerileri nedeniyle farklı şekillerde öğrenme eylemi gerçekleşebilmektedir. Bu bağlamda, eğitim yetişkinlerle çocuklar ve gençler arasında, bilenle bilmeyen arasında insanın var olduğu günden beri devam edip gelmektedir. Bu olgu, eğitim bilimciler ve komşu bilim dalları tarafından farklı farklı ele alınmaktadır (Ergün, M. 2015. s.1). Eğitimin toplumun gelişmesinde ve nitelikli insan yetiştirmede önemli rol oynadığı bilinmektedir. Bu durum, farklı alanların eğitim süreçleri içerisinde de geçerlidir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, birçok eğitim alanı kendi içinde bulunduğu koşullar nedeniyle etkilenmiş ve değişime uğramıştır. Eğitimin her alanında olduğu gibi iç mimarlık eğitimi de bu değişimlerden etkilenerek gelişmeye devam etmektedir. "İç mekân eğitimi, 20. yüzyılın hemen başlarında uzmanlaşmanın da etkisiyle bölünmeye ve özelleşmeye başlayan tasarım mesleklerinin bir uzantısı olarak olgunlaşmaya başlamıştır" (Kaptan, B. 2003. s.61). Bu süreç içerisinde, 19. yüzyılın sonlarında Avrupada iç mekân tasarım eğitimi, Beaux Art ekolüyle süsleme sanatları olarak gelişirken, Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) iç dekorasyon adıyla yapılmıştır. Öncelikle eğitim programlarında ders düzeyinde bulunan iç

mekân dersleri zaman içinde gelişerek, tasarımı bir buluş yöntemi olarak kullanan özelleşmiş bir eğitim programına dönüşmüştür. Bu doğrultuda, iç mimarlık eğitiminin merkezinde tasarıma, deneyime ve yapmaya dayalı yüz yüze gerçekleşen uygulamalı derslerin yanında kuramsal derslerin bütüncül olarak kurgulandığı bir eğitim anlayışı benimsenmektedir.

Günümüzde toplumsal yaşamda gerçekleşen yapısal değişimler ile bireysel niteliklerin ön plana çıkması, bu eğitim anlayışını daha da önemli bir hale gelmiştir. Yüzer (2013, s.36), uzaktan eğitimin özellikleri üzerinde dururken, öğrenenler açısından zaman ve mekân bağımsızlığına vurgu yapmakta ve her zaman gelişmelere açık bir yapısının olduğunu da bir özellik olarak öne çıkarmaktadır. Ayrıca “kendisini zamana, gereksinimlere ve gelişmelere göre uyarlayabilmesinin, uzaktan eğitimin en önemli özelliklerinden biri olduğunu” belirtir. Buna bağlı olarak “Öğrenme Stillerine Dayalı Eğitim-Öğretim yapılması yönünde çalışmalar yoğunlaşmaktadır” (Ekici, G. 2003. s.49). Bu bakımdan uzaktan eğitim, öğrenenlerin öğrenme stillerine dayalı eğitim-öğretim yapılmasına olanak sağlayan bir uygulamadır (Coggins,C.C. 1998. s.26). Buna bağlı olarak iç mimarlık eğitiminde uygulanmaya başlanan uzaktan eğitimin, öğrenenlerin öğrenme stillerine dayalı bir eğitim ortamı sağlanmasına olanak tanımıştır.

Uzaktan eğitimin bir diğer özelliği ise; tartışma tabanlı, esnek, sonuca yönelik, küçük sınıflara sahip olmasının yanında, bilgiye yönlendirilen öğrenenlerin farklı kaynaklardan yararlanabilme olanağıdır (Kırık, A. 2014. s.86). Uzaktan eğitimin toplumsal, ekonomik ve kültürel açılardan farklı avantajları bulunmaktadır. Bunlar:

- Öğrenci merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlanmakta ve her türlü teknolojiyen yararlanma olanağı sunulmaktadır.

- Öğrencilerin deneyleri ve özel çalışmalarını daha farklı boyutta birbirlerine göstermek ve tartışmak için ortam hazırlanmaktadır.

- Kaynak farklılığı ve araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasında karşı karşıya kalınan standart düşüklüğünü yükseltmekte ve bütünlük sağlanmaktadır.

- Değişik konularda çok zengin kaynakları aynı platform üzerinde paylaşma açmakta ve daha eğlenceli bir ders ortamı sağlanmaktadır.

- Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.

- Belli bir zaman ve mekâna bağımlı olma zorunluluğunu ortadan kaldırarak öğrenciye serbestlik tanınmaktadır (Odabaşı, H. 2004. s.3-4).

Covid-19 pandemi süreciyle birlikte iç mimarlık eğitimi sürecinde kuramsal ve uygulamalı derslerin uzaktan eğitim ilkeleriyle birlikte tekrar ele alınmasını gerektirmiştir. Bu durum, iç mimarlık eğitimi sürecinde öğrenenlerin tartışma tabanlı, esnek, belirli bir zamana ve mekâna bağlı olma zorunluluğu olmadan, farklı kaynaklardan yararlanarak öğrenme sorumluluğu kazanmasına olanak sağlamıştır.

2.1. Eskişehir Teknik Üniversitesi'nin AUÖ Kapsamında Uzaktan Eğitim Uygulaması

18 Mayıs 2018 tarih ve 30425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7141 sayılı Kanun ile kurulan Eskişehir Teknik Üniversitesi, bu tarihe kadar Anadolu Üniversitesi bünyesinde yer alan birimlerden oluşmaktadır. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi kapsamında çok çeşitli eğitim olanaklarına destek vererek deneyim kazanmış öğretim elemanları kadrosuna sahiptir.

ESTÜ kapsamında, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak uzaktan ön lisans, lisans, lisans tamamlama, yüksek lisans, sürekli

eğitim dahil bütün eğitim-öğretim programları ve etkinlikleri kapsamındaki teknik ve idari altyapı hizmetini yürütmek için destek hizmetleri sunmak amacıyla kurulan Açık ve Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin (ESTUZEM) (<http5>), küresel salgın kapsamında yaşanan bu acil dönüşüm sırasında önemli bir rol üstlenmiştir.

“Bu süreçte, uzaktan eğitim alt yapısının hazır olmasına rağmen, üniversite yönetiminin süreci tüm yönleri ile değerlendirip karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesi, öğretim üyelerinin ders materyallerini hazır hale getirmeleri ve sürece daha hazırlıklı başlayabilmeleri, senkron derslerin de yürütülmesi için gerekli koordinasyonun sağlanması, öğrencilere gerekli duyuruların yapılarak motivasyonlarının arttırılması önemsenmiştir. Teorik dersler, uygulamalı derslerin teorik kısmı ve uzaktan eğitimle verilebilecek uygulamalı dersler uzaktan eğitim kapsamında verilmiştir” (<http6>).

ESTÜ, AUÖ kapsamında uzaktan eğitimi Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) hizmeti olarak sunucu alt yapısı Anadolu Üniversitesi tarafından sağlanan CANVAS sistemi ile canlı derslerin de yürütülebilmesine olanak sağlayan platform kullanılmıştır. CANVAS sistemi çevrimiçi uzaktan eğitimin sürdürülebilmesine yardımcı bir program olarak kullanılmaktadır. Sistem içerisinde yer alan ara yüzlere derslerin ihtiyaçlarına yönelik modüller yüklenerek öğrencilerin erişimine sunulmaktadır. Öğrenciler dersler için yüklenen farklı formatta ki dosyaları CANVAS programı aracılığıyla erişim sağlamaktadır. CANVAS programının yanında canlı görüşme yapılabilen lisanslı Zoom platformu hizmeti kullanmıştır.

İç mimarlık bölümünde de çevrimiçi platformlar ve ders kaynaklarının paylaşılacağı platformlar kullanılmaya başlansa da yüz yüze tasarım eğitimden farklı eğitim yöntemleri tercih

edilmiştir. “Uzaktan eğitimin, geleneksel tasarım eğitiminden ayrıştığı nokta, eğitimin eş zamansız olarak yapılabilme olanağıyla birlikte, eğitimci ve öğrenci iletişiminin aynı mekânda bulunmaya gerek kalmaksızın sağlanabilmesidir” (Sakarya, K. 2019. s.391). Bu doğrultuda, kuramsal ve uygulamalı derslerin yürütülme yöntemleri farklılık gösterse de ortaklaştığı nokta eğitim süreçlerinin eş zamansız olarak yürütülmesine olanak sağlanmıştır.

3. ESTÜ İÇ MİMARLIK BÖLÜMÜ LİSANS PROGRAMI KAPSAMINDA SEÇİLMİŞ KURAMSAL VE UYGULAMALI DERSLERİN YÜRÜTÜLMESİ

ESTÜ İç mimarlık Programı incelendiğinde, eğitimin odak noktasını proje dersleri oluşturmaktadır. Geleneksel tasarım eğitimi modelinde uygulamalı olan dersler yüz yüze eğitim ile usta-çırak ilişkisi benzeri bir yöntemle aktarılmaktadır. Bu derslerin temel yöntemi görenek ve yaparak öğrenmektir. Bu nedenle, Chikering ve Gamson (1987, s.1) aktif öğrenme ortamının oluşturulması için öğrenenler arasındaki iş birliğini, farklı yeteneklerin ve öğrenme biçimlerinin desteklenmesini gerekli görmektedir. Bu doğrultuda, görenek ve yaparak öğrenme temelli dersler olan uygulamalı derslerde öğrenenlerin öğrenme sürecinin ana aktörü olduğunda aktif öğrenmenin desteklendiği belirtilmektedir (Keyser, M. 2000. s.2). Uygulamalı dersler çoğu zaman örnek olayların değerlendirilmesi, eleştiri ve kuramsal bilginin uygulanarak deneyimlenmesi sürecini kapsamaktadır. Perspektif dersi gibi uygulama ağırlıklı dersler bu tür bir eğitim yöntemi kullanan dersler kapsamında sayılmaktadır.

Eğitim programında uygulamalı dersleri besleyen, destekleyen teknik ve kuramsal bilgi aktaran birçok ders de bulunmaktadır: İş ve İnsan Bilimi, Yapı, İç Mekân ve Mobilya Tarihi ve Fiziksel Çevre Kontrolü gibi. Kuramsal dersler,

amaca yönelik yapılandırılan bilgi, çoğunlukla dersin öğrenme çıktıları kapsayacak biçimde bilgi, beceri ve yeterliklerin kazandırılması amaçlı bir yapı oluşturmuştur. Bu çalışmanın konusu olan derslerden biri uygulama temelli Perspektif dersi, anlatım, gösterim, deneyerek yapma ve buna bağlı olarak yapılan uygulamanın anlık değerlendirilmesini içeren bir ders yöntemine sahiptir. İkinci ders ise uygulamalı dersleri besleyen, teknik ve kuramsal bilgi aktaran İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersidir.

Kuramsal ders olarak *İç Mekân ve Mobilya Tarihi II* dersinde, dersin öğrenme çıktıları kapsamında ders uzaktan eğitim çerçevesinde kurgulanmış ve yürütülmüştür. Ders kapsamında belirlenen öğrenme çıktıları aşağıdadır:

1. Ders konularıyla ilgili aktarılan dönemleri tanımlayabilirim
2. Aktarılan dönemlerin kültürel, ekonomik, politik ve mimari özelliklerini özetleyebilirim
3. Aktarılan dönemlerin iç mekan tasarım ilke ve ölçütlerini tanımlayabilirim
4. Dönemlere ait mobilya kullanımını tasarım ilke ve ölçütlerini tanımlayabilirim

Bu öğrenme çıktılarının kazanımı için ders saatinde canlı ders katılımları gerçekleştirilmiştir. Canlı derste uzaktan eğitim ilkelerine uygun olarak konu anlatımı yapılmamış, öğrenenler tarafından incelenen ders materyalleri üzerine tartışmalar gerçekleştirilmiş, sorular cevaplanmıştır. Bu doğrultuda, öğrenenlerin farklı kaynaklara, farklı platformlara ve tartışma ortamlarına katılmaları teşvik edilerek farklı bilgi kaynaklarına ulaşmaları sağlanmaya çalışılmıştır. Al-ayash ve Hussein (2020, s.13199) çalışmalarında çevrimiçi platformlar sayesinde yürütülen iç mimarlık eğitim sürecinde, bazı sorunlarla karşılaşılsa da, ulusal ve uluslararası paydaşlarla genişletilerek eğitime katkı sağladığını belirtmiştir. Bu katkı, öğrencilerin

ulusal ve uluslararası olmak üzere konuya ilişkin farklı kaynakları inceleme fırsatı bulmalarından dolayı önemlidir. Dersin yürütülme sürecinde son olarak kayıt edilen önceki dersler, modüllerde paylaşarak öğrenenin eski konuları tekrar erişimini sağlamıştır.

Uygulamalı ders olarak *Perspektif* dersinde ise, dersin öğrenme çıktıları kapsamında ders uzaktan eğitim çerçevesinde kurgulanmış ve yürütülmüştür. Ders kapsamında belirlenen öğrenme çıktıları aşağıdadır:

1. Üç boyutlu görsel iletişim dilini oluşturan perspektif çizim yöntemlerinin ilkelerini tanımlayabilirim.
2. Perspektif çizim yöntemlerinin ilke ve terimlerini kullanabilirim.
3. Farklı ölçeklerdeki tasarımları objeden mekana üç boyutlu perspektif çizim yöntemleriyle çizebilirim.
4. Obje-mekânı tüm açılardan algılayarak çizimlerinde hangi perspektif çeşitini kullanacağını saptar, elde etmek istediği sonuca yönelik hangi değişkenlerle oynayacağını belirleyebilirim.
5. Tasarlama sürecinde yaptığı eskiz çalışmalarını perspektif çizim yöntemleriyle görselleştirebilirim.

Bu öğrenme çıktılarının kazanımı için önce konu anlatımı, arkasından çizerek gösterme, son olarak da uygulama yapılarak öğrenenlerin çalışmaları değerlendirilmeye alınmıştır. Görerek ve yaparak öğrenmeyi desteklemesi amacıyla çizim süreçlerinin videoları hazırlanarak öğrenenlerle paylaşılmıştır. Yapılan çalışmalar mümkün olduğunca kamera ile izlenmiş, teknik sorunları bulunan öğrenenler için süreli teslimler istenmiştir. Bütün teslimler görsel dosya formatında Canvas sisteminde haftalık olarak hazırlanan “ödev/uygulama teslimi” dosyalarına yüklenmiştir. Öğretmenler, çalışmalarda doğru

ve hatalı yaptığı uygulamaları yazılı olarak değerlendirilmiş ve sistem aracılığı ile öğrenenlere bildirilmiştir. Derslere katılımın devamlılığını sağlamak amacıyla öğrenen, öğrenenlerin hem Canvas hem de canlı ders sistemine katılımlarını, öğrenmek amacıyla sistemlerin analitiklerini kullanmış, bu yolla da öğrenenlerin motivasyonlarını sağlayacak farklı uygulamaları gerçekleştirme olanağı bulunmuştur.

Ryan ve Deci'ye (2000, s.54) göre motive olmak, bir şeyler yapmak için harekete geçmektir. Harekete geçmek için hiçbir dürtü ya da ilhama sahip olmayan kişi motive olmamış olarak nitelendirilirken, bir amaç için harekete geçen biri motive olmuştur. Ancak, motivasyon bütüncül bir olgu değildir. İnsanlar bir olay karşısında farklı motivasyon düzeyine ve farklı motivasyon türlerine sahip olabilirler. İnsanları bir olay karşısında harekete geçiren farklı motivasyon türleri vardır. Bunlar içsel ve dışsal motivasyondur. Bir şeyi doğası gereği ilgi çekici veya zevkli olduğu için yapmaya bağlı olan içsel motivasyondur. Dışsal motivasyon ise; doğası gereği araçsaldır. Yapılan işin sonucundaki kazanıma bağlı olarak harekete geçilir (Deci, E.L. vd., 1991. s.328). Küresel salgın süreciyle birlikte yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçilirken, içinde bulunulan belirsiz ortam nedeniyle öğrencilerin içsel motivasyon düzeylerinin belirlenmesi ve işlenen dersler için belirlenen öğrenme çıktılarının kazanımlarının değerlendirilmesi önemli görülmüştür.

4. YÖNTEM

ESTÜ İç mimarlık Bölümünde önce yüz yüze yürütülen, ancak küresel salgın nedeniyle AUÖ kapsamında “Uzaktan Eğitim ilkeleriyle” yürütülen “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” ile “Perspektif” derslerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrenme çıktılarının kazanımı ve öğrenci motivasyon düzeyinin incelendiği bu çalışmada, nitel ve nicel veri toplama araçları bir arada kullanılarak karma yöntem ile

desenlenmiştir. Çalışmanın desenini oluşturan açıklayıcı (explanatory) desen ile çalışma kapsamında toplanan nicel veriler, nitel verilerle desteklenmektedir (Yıldırım, A ve Şimşek, H. 2016. s.328).

Araştırma kapsamında ele alınan, ESTÜ İç mimarlık Lisans Programı içinde “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” ile “Perspektif” dersleri belirlenen öğrenme çıktılarının ilişkili olması ve birbirlerini desteklemesi nedeni ile eğitim yöntemlerinin belirlenmesi, materyallerinin hazırlanması ve yürütülmesinde aynı öğretim elemanının görev alması nedeniyle seçilmişlerdir. Böylece iki dersin, öğretici ve anlatım farkını ortadan kaldırarak tek değişkenin öğrenme çıktılarının kazanılması olması sağlanmaya çalışılmıştır.

İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersi kuramsal, diğer ders olarak Perspektif dersi de uygulamaya dayalı derslerin öğrenme çıktılarının kazanımları ve öğrenci motivasyon düzeylerinin belirlenmesi sonucu kuramsal ve uygulamalı dersler arasındaki farklılıklar ve benzerlikler belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” ile “Perspektif” derslerini alan öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrenme çıktıları ve öğrenci motivasyon düzeyini öğrenmek amacıyla nicel veriler, öğrencilerden derinlemesine bilgi alıp süreç hakkındaki deneyimlerini öğrenmek amacıyla nitel veriler toplanmıştır. Ardından her iki veri grubundan elde edilen bulgular irdelenmiştir. Nicel ve nitel veri toplama süreçleri için gerekli izinler ESTÜ 30.06.2020 tarihli 3/10 sayılı Etik Kurul Kararı ile alınmıştır. Belirtilen yöntem kapsamında ve belirlenen amaçlar doğrultusunda araştırma yöntemi aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır. Nicel verilerin toplandığı araştırma grubu ve nitel verinin toplandığı araştırma grubu olarak iki aşamada incelenmiştir.

4.1. Nicel Verinin Toplandığı Araştırma Grubu

Bu araştırmanın evreni ESTÜ Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümünde öğrenim gören ve 2019-2020 Bahar Döneminde “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersini alan öğrencilerden oluşmaktadır. AUÖ kapsamında uzaktan eğitim ilkeleriyle yapılandırılan eğitim sürecine geçilmeden önceki süreçte dersi alan 66 öğrenci bulunmaktaydı. Ancak, uzaktan eğitim sürecine geçiş ile birlikte derse dört öğrenci katılım göstermemeyi seçmiş ve kayıt dondurmuştur. Sonuç olarak, araştırma kapsamında dersi alan 62 öğrencinin hepsine internet tabanlı anket formu gönderilmiştir.

Bir diğer katılımcı grubu ise 2019-2020 Bahar Döneminde “Perspektif” dersini alan öğrencilerden oluşmaktadır. AUÖ kapsamında Uzaktan eğitim ilkeleriyle yapılandırılan eğitim sürecine geçilmeden önceki süreçte dersi alan 78 öğrenci bulunmaktaydı. Yüz yüze eğitim sürecinde altı öğrenci katılım göstermemiştir. Ancak, uzaktan eğitim sürecine geçiş ile birlikte derse iki öğrenci katılım göstermemeyi tercih etmiş ve kayıt dondurmuştur. Sonuç olarak, dersi alan 72 öğrencinin hepsine online anket formu gönderilmiştir.

4.2. Nicel Veri Toplama Aracı

Anket formunda yer alan sorular oluşturulurken alanyazın taraması yapılmış, benzer çalışmalar ve uygulamalar incelenmiştir. Yapılmış benzer örneklerden Ryan tarafından geliştirilen İçsel Motivasyon Envanteri (Intrinsic Motivation Inventory, IMI) incelendiğinde ilgi/zevk, çaba, değer/değersizlik, yetenek algısı, stres ve baskı duygusu, seçim algısı gibi alt başlıklar olduğu görülmüştür (Markland, D. ve Hardy L. 2013. s. 22). Anket içerisinde altı alt başlık yer almaktadır. Bunlar keyif alma, öğrencilerin kendilerini yeterli görme durumlarını, seçme/ seçim hakkı hissedip hissetmediklerini, baskı

hissedip hissetmediklerini, belirlenen dersin ders öğrenme çıktıları kazanım durumlarını ve süreç içerisinde yürütülen uzaktan eğitim yöntemi hakkındaki görüşlerini almaya yönelik oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, araştırmaya katılan öğrencilerin motivasyon düzeylerinin, öğrenme çıktıları kazanımları ölçülmesi ve uzaktan eğitim sürecindeki eğitim yöntemleri hakkında veri toplamak için anket çalışması uygulanmıştır.

Oluşturulan anket 5’li likert olup, birden beşe doğru sıralanmaktadır. Verilen cevapların puan aralıkları aşağıda verilmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: Puan Aralığı.

4.20-5.00	Çok doğru
3.40-4.19	Doğru
2.60-3.39	Biraz doğru
1.80-2.59	Doğru değil
1.00- 1.79	Hiç doğru değil olarak değerlendirilmektedir.

4.3. Nitel Verinin Toplandığı Çalışma Grubu

Nitel verilerin toplanmasında amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örnekleme (convenience sampling) ile çalışma grubu belirlenmiştir. Araştırma kolay ulaşılabılır durum örneklemesinin kullanılmasıyla araştırmaya hız ve pratiklik kazandırılmıştır (Yıldırım, A ve Şimşek, H. 2016. s.123). Ölçüt olarak, gönüllü olup kendini ifade etme potansiyeli yüksek olduğu düşünülen “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersinin öğrencilerine gönüllülük temellerine dayalı yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Aynı çalışma “Perspektif” dersinin öğrencilerine gönüllülük temellerine dayalı yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

4.4. Nitel Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşmeler, gönüllü olan öğrencilerden toplam 10 öğrenciyle çevrimiçi platformlar üzerinden

gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi platform olarak Zoom programı kullanılarak gönüllü olan öğrenciler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yürütülmüştür. Bu görüşmeler her öğrenciyle birebir yürütülmüştür. Burada amaç öğrencilerin birbirinden etkilenmemesidir. Oturuma katılan 10 öğrenciye bilgilendirme formu paylaşarak gönüllü olduklarını beyan etmeleri talep edilmiştir. Ardından öğrenciler bekleme odasına alınarak kendilerinin belirlediği sırayla yarı yapılandırılmış görüşmeye davet edilmiştir.

5. BULGULAR

Araştırma kapsamında “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersini alan 62 öğrenciden 47 öğrenci ve “Perspektif” dersini alan 72 öğrenciden 43 öğrenci dönüş sağlamış ve nicel veriler toplanmıştır. Kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” ve uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersi için toplanan nicel veriler SPSS programında betimsel istatistik (minimum, maksimum, aritmetik ortalama, standart sapma) analizleri yapılarak elde edilmiştir.

Tablo 2’de görüldüğü gibi kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersi kapsamında toplanan veri grubunda aritmetik ortalama değerleri incelenmiştir. Çalışmanın amaçlarından biri olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersinin öğrenme çıktılarının kazanımıyla ilgili dört soru yönetilmiştir. Öğrenme çıktılarının kazanımıyla ilgili sorulara yanıtların aritmetik ortalaması 3,20 olarak belirlemiştir. Bu sayısal değer *biraz doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir.

Çalışmanın bir diğer amacı olarak öğrencilerin motivasyon düzeylerine bakılmıştır. Bu kapsamda, uzaktan eğitim sürecinde yürütülen İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersinden keyif alma düzeyleri 3,01’dir. Bu *biraz doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir. Katılımcıların kendilerini yeterli görme durumları 3,40 olarak belirlenmiştir. Bu değer *doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir. Seçim haklarıyla ilgili algılarını belirlemek amacıyla sorulan sorularına verilen yanıtların aritmetik ortalaması 3,80’dir. Bu değer *doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir. Hissettikleri baskıya ilişkin sorulan soruların

Tablo 2. İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersi verileri.

Betimsel İstatistik	Katılımcı sayısı	En düşük değer	En yüksek değer	Aritmetik ortalama	Aritmetik ortalama/ madde sayısı	Standart sapma
Öğrenme çıktılarının kazanımı	47	4,00	20,00	12,9149	3,20	3,67619
Keyif alma	47	9,00	37,00	24,1277	3,01	7,06989
Yeterli görme durumu	47	7,00	25,00	16,9787	3,40	4,29605
Algılanan seçim hakkı	47	8,00	15,00	11,3830	3,80	1,95107
Hissedilen baskı durumu	47	10,00	23,00	16,0851	3,20	2,22466
Dersin yürütülme yöntemi	47	12,00	35,00	24,9362	3,10	5,50259

aritmetik ortalaması 3,20'dir. Bu değerin karşılığı *biraz doğru* seçeneğidir. Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen dersin öğretim yöntemleriyle ilgili verilen yanıtların aritmetik ortalaması ise 3,10 olarak belirlenmiştir. Bu değer *biraz doğru* seçeneğinin karşılığıdır.

Araştırma amaçlarından bir diğeri ise "İç Mekân ve Mobilya Tarihi II" dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesi sürecindeki öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında yürütülen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler çalışma kapsamında belirlenen amaçlar doğrultusunda sırasıyla değerlendirilmiştir. Nitel verilerden elde edilen veriler doğrultusunda altı tema belirlenmiştir. Bu temalar; uzaktan eğitim sürecinde kaynakların kullanımı, motivasyon, kuramsal dersin işlenmesi süreci, ders yürütüme araçları, motivasyonu etkileyen etmenler, uygulamalı dersin işlenmesi sürecidir. Verilere bakıldığı zaman ise, nitel verilerin nicel verileri destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

5.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Kaynakların Kullanımı

İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersinin öğrenme çıktılarının kazanımlarıyla ilgili olarak katılımcı 6: "uzaktan eğitim sürecinde kaynakların daha çeşitli olması ve yeni kaynakları araştırmayı öğrenmiş olmak önemli oldu. Ders hakkında daha fazla bilgiye kendimiz ulaşıyoruz ve bu sayede daha çok öğrenebiliyoruz" diyerek dersin öğrenme çıktılarını kazanım sürecinden bahsetmektedir. Diğer bir katılımcı olan 5 ise: "çok fazla kaynağa ulaşabiliyor olmak, derslere online katılmak gevşememe ve konsantrasyonumu kaybetmeme neden oluyor" demiştir. Bu süreçte dersin öğrenme çıktılarının kazanımı hakkında yaşadığı zorluğu dile getirmiştir.

5.2. Motivasyon

Katılımcıların motivasyon düzeyleriyle ilişkili olarak toplanan nitel verilere bakıldığı zaman

katılımcı 6: "işlenen konuların özetlerinin ve videolarının online olarak paylaşılması derse olan motivasyonumu artırıyor" demiştir. Online olarak yayınlanan ders kayıtlarının ve kaynakların motivasyonu üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Ancak, katılımcı 1 ise: "yüz yüze eğitim daha keyifliydi. Ders aralarında iletişim kurabiliyorduk ve anlayamadığımız noktaları arkadaşlarımla tartışabiliyorduk" diyerek uzaktan eğitim sürecindeki motivasyonun düşük olmasının nedenini belirtmiştir.

5.3. Kuramsal Dersin İşlenmesi Süreci

Dersin yürütülüş yöntemine ilişkin olarak katılımcı 4: "Görsel zekâm var. Bu yüzden farklı kaynaklardan videolar izlemeye ve görseller incelemeye daha çok zamanım olduğu için daha fazla öğrenebiliyorum. Çünkü yolda zaman kaybetmiyoruz." diyerek derste sunulan farklı öğrenme kanallarından faydalandığını ve olumlu etkilendiğini belirtmiştir. Katılımcı 5: "ödevler verilmesi iyi oluyor. Verilen konularda araştırma yapmak beni mutlu etti. Araştırma yapmayı öğreniyorum" demiştir. Ders kapsamında verilen ödevlerin öğrenme süreçlerine katkı sağladığını belirtmiştir. Katılımcı 3 ise: "ders kapsamında verilecek araştırma ödevleri konusunda tartışma toplantısı yapılabileceğini düşünüyorum" diyerek, seçme haklarının olduğunu hissetmek ve hissedilen baskı düzeylerini azaltmak için bir öneri getirmiştir. Katılımcı 2: "derste ara değerlendirmeler yapılabilir ya da her ders sonunda ufak sınav yapılabilir. Bu sayede derslere daha hazırlıklı gelmek için uğraşırız" önerisini getirmiştir.

Kuramsal ders olarak İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersi kapsamında toplanan nicel ve nitel veriler incelenmiştir. Aynı süreçte uygulamalı ders olan Perspektif dersinin katılımcılarından toplanan verilerde incelenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Perspektif dersi verileri.

Betimsel İstatistik	Katılımcı sayısı	En düşük değer	En yüksek değer	Aritmetik ortalama	Aritmetik ortalama/ madde sayısı	Standart sapma
Öğrenme çıktılarının kazanımı	46	14,00	29,00	20,9348	3,50	3,88388
Keyif alma	46	10,00	40,00	24,8696	3,10	7,33821
Yeterli görme durumu	46	7,00	25,00	18,1957	3,60	4,28755
Algılanan seçim hakkı	46	7,00	15,00	11,0217	3,70	2,17551
Hissedilen baskı durumu	46	13,00	25,00	16,9783	3,40	2,26558
Dersin yürütülme yöntemi	46	15,00	36,00	24,4348	3,05	4,95155

Tablo 3’de görüldüğü gibi uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersi kapsamında toplanan veri grubunda aritmetik ortalama değerleri incelenmiştir. Çalışmanın amaçlarından biri olarak “Perspektif” dersinin öğrenme çıktılarının kazanımıyla ilgili beş soru yönetilmiştir. Bu sorular ders kapsamında belirlenen öğrenme çıktılarını kapsamaktadır. Dersin öğrenme çıktılarının kazanımı alt başlığının aritmetik ortalama değeri 3,50’dir. Bu değer *doğru* seçeneğinin karşılığıdır. Çalışmanın bir diğer amacı olarak öğrencilerin motivasyon düzeylerine bakılmıştır. Bu kapsamda, keyif alma başlığının aritmetik ortalaması 3,10’dur. Bu değer *biraz doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir. Katılımcıların kendilerini yeterli görme durumları 3,60 olarak belirlenmiştir. Bu değer *doğru* seçeneğinin karşılığıdır. Seçim haklarıyla ilgili algılarını belirlemek amacıyla oluşturulan alt başlığın aritmetik ortalaması 3,70’dir. Bu değer karşılığı *doğru* seçeneğidir. Hissettikleri baskıya ilişkin soruların aritmetik ortalaması 3,40’dir ve bu değer *doğru* seçeneğine karşılık gelmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen dersin öğretim yöntemleriyle ilgili verilen

yanıtların aritmetik ortalaması ise 3,05 olarak belirlenmiştir. Bu değer karşılığı *biraz doğru* seçeneğidir.

5.4. Ders Yürütüme Araçları

Araştırma amaçlarından bir diğeri “Perspektif” dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesi sürecindeki öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında yürütülen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler çalışma kapsamında belirlenen amaçlar doğrultusunda sırasıyla değerlendirilmiştir. Perspektif dersinin öğrenme çıktılarının kazanımlarıyla ilgili olarak katılımcı 1: “dersin başında föy verilmesi iyi oldu benim için. Ne istediğimi ve ne yapmam gerektiğini anlayabiliyordum. Okula gelmek için zaman kaybedip yorulmadığım için daha fazla çalışabildim.” diyerek dersin öğrenme çıktılarının kazanım sürecini yorumlamıştır. Katılımcı 2: “sorumluluk bilincim arttı. Farklı kaynaklarda kaybolsam da iyi oldu. Çok daha fazla şey öğrenebildiğimi görünce onları da araştırdım. Daha fazla öğrenebildim bence” demiştir. Katılımcı 6 ise: “paylaşılan föyleri anlamadığım

zaman sorun yaşadım. Mesela o haftanın föyünü anlamadıysam sanki o haftayı kaçıyorum gibi hissediyordum. O yüzden verimliydi ama yine de bilmiyorum” diyerek, dersin öğrenme çıktılarının kazanım sürecinden bahsetmiştir.

5.5. Motivasyonu Etkileyen Etmenler

Perspektif dersi katılımcılarının motivasyon düzeyleriyle ilgili toplanan nitel verilere bakıldığında; katılımcı 4: “çizim yapmaya başlayıp bitirdikten sonra mutlu oluyordum. Çünkü son ürünü görmek benim için güzel oluyordu” demiş ve kendisini motive eden durumu aktarmıştır. Katılımcı 2: “derslerde göz göze olmak hoşuma gidiyor. Böylece hocayı takip edebiliyorum” diyerek online platformlardan yürütülen derslerde de göz göze gelmenin etkileşimi arttırdığını belirtmiştir. Katılımcı 3: “kameralar kapalı olunca görünmez oluyorum sanki. Beni bu kötü hissettiriyor” diyerek motivasyonunu etkileyen etkenden bahsetmiştir. Katılımcı 5: “keyif almadım. Çekindiğim için ve dersi bölmek istemediğim iletişime geçemedim” demiştir. Katılımcı 4 ise: “Benim için etkisi olmadı. Stresim azaldı ama eğlencesi kaçtı” demiş ve süreç içerisinde hissettiği baskının azaldığını belirtmiştir.

5.6. Uygulamalı Dersin İşlenmesi Süreci

Dersin yürütülüş yöntemine ilişkin olarak katılımcı 3: “konunun anlatılması iyi oldu ama videolar çekilse daha iyi olabilirdi. Derste kaçırdığımız şeyleri videoları izleyerek tamamlayabilirdik. İnternette de var videolar ama hangisini takip etmem gerektiğini bilemedim” diyerek, uygulamalı derste konu anlatılmasının, tekniklerin gösterilmesini olumlu bulduğunu ancak kaçırdığı yerleri takip edebilmek için ek kaynaklara ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır. Katılımcı 2: “arkadaşlarımın yaptığı çizimleri göremedim. Görmek isterdim ben ne yaptım onlar ne yaptı gibi” demiş ve uzaktan eğitim sürecinde de yapılan çizimlerin paylaşılmasını

önermiştir. Katılımcı 6: “düzenli olarak Zoom görüşmeleri yapabiliriz mesela. Çizimlerimizde gördükleri yanlışlar üzerinden konuşabilirdik” diyerek, ders kapsamında yaptığı çizimler üzerinden konuşmanın verimli olabileceğini belirtmiştir.

Perspektif dersi kapsamında toplanan nitel verilerin nicel verileri desteklediği görülmüştür. Ancak, kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersinin ve uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersinin verileri incelendiğinde önemli görülen değerlere ulaşılmıştır. İç Mekân ve Mobilya Tarihi II dersinin öğrenme çıktılarının kazanımlarına ilişkin aritmetik ortalama değerine bakıldığında biraz doğru seçeneğine karşılık geldiği tespit edilmiştir. Diğer taraftan, Perspektif dersinin öğrenme çıktılarının kazanım düzeylerine bakıldığı zaman doğru seçeneğine karşılık geldiği görülmüştür. Bu durum, öğrenenlerin uzaktan eğitim sürecinde yürütülen kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” öğrenme çıktılarının daha az düzeyde kazanıldığı; ancak uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersinin öğrenme çıktılarının daha yüksek düzeyde kazanıldığı belirtilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Araştırma kapsamında uzaktan eğitim ilkeleriyle yürütülen kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” ve uygulamalı ders olarak “Perspektif” derslerinin öğrenme çıktılarının kazanımı ve öğrenci motivasyonlarının düzeylerinin belirlenmesi amacıyla toplanan nitel verilerin nicel verileri destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Yüz yüze başlayan eğitim döneminin küresel salgın nedeniyle internet tabanlı uzaktan eğitim modeline geçmesiyle birlikte kuramsal ve uygulamalı dersler internet tabanlı uzaktan eğitim platformlarına taşınmış ve farklı eğitim modelleriyle yürütülmüştür.

Kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya

Tarihi II” dersi kapsamında toplanan verilere bakıldığı zaman öğrenenlerin dersin öğrenme çıktılarının kazanımlarına ilişkin yanıtları ortalama düzeydedir. Çıkan sonuç, öğrenenlerin belirttiği gibi internet tabanlı uzaktan eğitime geçilmesiyle birlikte kendilerinin daha önce deneyimlemediği biçimde araştırma yapmaya teşvik edilmesi ve doğru kaynaklara ulaşmakta yaşadıkları zorluklarla ilişkilidir. Öğrenenler, öğrenme çıktılarının kazandıklarını ortalama düzeyde kazandıklarını düşünmektedir. Bu doğrultuda, ders kapsamında anlatılan dönemleri, iç mekân ile mobilya tasarım ilke ve ölçütleriyle birlikte tanımlayabilmektedirler. Ancak, dersin yürütülme sürecinde verilen bilgiler dışında araştırma yapma konusunda yaşanan sıkıntılara rağmen öğrenenlerin dersin öğrenme çıktılarının kazanım düzeylerinin ortalama düzeyde çıkması öğrenenlerin motivasyon düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir. Ancak, öğrenme çıktılarının kazanımlarının artırılması ve bununla ilişkili olarak öğrencilerin motivasyon düzeylerinin artırılması için öğrenenlerin zayıf olduğu araştırma yapma konusunda yaşadıkları zorlukların çözülmesi faydalı olacaktır. Bu durumda, iç mimarlık eğitiminin yapılandırılması sürecinde yüz yüze derslerde ve uzaktan eğitimle yürütülen derslerde öğrenenlerin araştırma yapmaya teşvik edilmesi ve doğru kaynaklara ulaşım tekniklerinin aktarılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersi kapsamında toplanan verilere bakıldığı zaman öğrencilerin dersin öğrenme çıktılarının kazanımlarına ilişkin tutumlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrenenlerin perspektif çizim yöntemlerinin ilkelerini kullanabildikleri, mekân çizimlerini yapabildikleri, tasarımlarını görselleştirebildikleri ve üç boyutlu görsel iletişim dilini oluşturan çizim teknikleriyle obje ile mekân arasında ilişki kurabildiği görülmüştür.

Dersin öğrenme çıktılarını büyük oranda kazandıklarını düşünmeleri, uzaktan eğitim süreciyle birlikte daha fazla kaynağa ulaşabiliyor olmalarını ve sorumluluk bilinçlerinin arttığı belirtildiği için yeterli düzeyde görmeleri üzerinde etkilidir. Bu doğrultuda, iç mimarlık eğitiminin yapılandırılması sürecinde görerek ve yaparak öğrenme temelli olan uygulamalı derslerde farklı kaynakların sunulmasının ve sorumluluk bilincinin artırılmasının dersin öğrenme çıktılarını destekleyeceği görülmüştür. Dersin öğrenme çıktılarının kazanımının artması öğrenenlerin derse karşı motivasyonlarının da artmasına yardımcı olacaktır.

Öğrenenlerin kuramsal ders olarak “İç Mekân ve Mobilya Tarihi II” dersinin motivasyon düzeylerine ilişkin verilere bakıldığında motivasyon düzeylerinin alt başlıklarından olan dersten keyif alma durumunun iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu durum yüz yüze eğitim ile başlayan dersin acil olarak uzaktan eğitime dönüştürülmesi öğrenenlerin sınıf içinde kurdukları etkileşimi internet ortamına taşıyamamalarıyla ilişkili olmakla birlikte akran öğrenmesini destekleyecek çevrimiçi ortamların artırılması öğrenenlerin keyif alma düzeylerini arttıracığı düşünülmüştür. Uygulamalı ders olarak “Perspektif” dersi kapsamında öğrenenlerin motivasyonlarına ilişkin verilere bakıldığında keyif alma düzeylerinin ortalama bir değere sahip olduğu görülmüştür. Planlanan çalışma bittiğinde ortaya çıkan ürünü görmek öğrenenlere keyif verse de yüz yüze eğitimde sınıf içerisinde kurdukları etkileşim eksikliğinin etkili olmaktadır. Bu durum, uzaktan eğitim sürecinde de sınıf içi etkileşimi artırmanın önemli olduğunu göstermektedir.

Kuramsal dersin yürütülüş yöntemine ilişkin yaklaşımlarına bakıldığı zaman ortalama değere sahip olduğu görülmüştür. Ancak, eğitim modelinin kısa süre içerisinde uzaktan eğitim modeline dönüştürülmeye çalışılması süreci de

göz önüne alındığı zaman çıkan sonucun umut verici olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, öğrenenlerin kendi öğrenme stillerine göre bir yol izledikleri görülmüş, fakat araştırma yapmayı yeni öğrendiklerini için zorlanmışlardır. Bu durumun daha iyiye gitmesi için öğrencilerin üniversiteye başlamadan ya da başladıktan sonra internet ortamında doğru kaynaklara erişim sağlama ve elde edilen bilgileri sınıflandırma gibi konularda eğitim verilmesi önerilebilir. Coggins bu durumu uzaktan eğitim sürecinde oryantasyon programı yapılarak öğrencilerin nasıl öğrenmeleri gerektiğinin öğretilmesini önermektedir (Coggins,C.C. 1998. s.34).

Uzaktan eğitim sürecinin iç mimarlık eğitiminde öğrenenlerin alana özgü araştırma yapma, farklı kaynaklara erişim sağlayarak bilgi edinme, ulusal ve uluslararası platformlardaki iç mimarlık mesleğine ilişkin bilgileri kazanma gibi kazanımlar olduğu görülmüştür ancak öğrenenlerin eğitimlerini sürdürdükleri mekânların fiziksel olanakları ve uygulamaları buldukları yerde yapmaları gerekliliği, çıkan sonucu doğrudan etkilemiştir. Öğrenenlerin dersliklerde sahip oldukları olanakları, buldukları mekânlarda sahip olmaması uzaktan eğitim sürecinin zorlukları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uygulamalı derslerin usta-çırak ilişkisi içerisinde görerek ve yaparak öğrenilen bir yöntemle sahip olması (Zorlu vd., 2012. 43), uygulamalı dersler için uzaktan eğitim modelinde en önemli zorluktur. Yaparak ve görerek öğrenme sisteminin uzaktan eğitim sürecindeki eksikliği öğrenenleri etkilediği görülmüştür. Bu durumda, uzaktan eğitim sürecinde uygulamalı derslerde kullanılan platformların öğrencilerin derse aktif katılımlarını destekler nitelikte olması gerekmektedir. Öğrencilere yaparak ve görerek öğrenme ortamı sağlanması iç mimarlık eğitiminde yer alan uygulamalı derslerin uzaktan eğitim sürecine destek olacaktır.

Çalışma kapsamında uygulamalı dersin öğrenme çıktılarının kazanımına ilişkin tutumun daha yüksek olması vurgulanması gereklidir. Bu durum, uygulamalı derslerin görerek ve yaparak öğrenmeyi destekler niteliğinin uzaktan eğitim sürecinde de çizim tekniğinin video paylaşımları, föylerde yer alan çizimlerin uzaktan eğitimde de uygulanması öğrenme çıktılarının kazanımlarını olumlu yönde etkilemiştir.

Pandemi süreci öncesinde farklı alanlardaki kuramsal derslerin uzaktan eğitim sisteminde kullanılması salgın sürecinde yol gösterici olmuş; ancak, uygulamalı dersler için zorluklar gündeme gelmiştir (Kahraman, M. E. 2020. s.48). Bu zorlukların çözümü için öğrenenlerin çizim tekniklerini öğrenme ve uygulama sürecinde kendi sorumluluklarının bilinciyle kendi kendilerine yaparak öğrenmeleri önemlidir. Uzaktan eğitim modelinin uygulanmasıyla birlikte öğrenenlerin kendilerine uygun eğitim stilini benimsemeleri ve daha verimli kullanabilmelerine olanak sağlamıştır.

Sonuç olarak, uzaktan eğitim her ne kadar öğrenenlere yabancı gelse ve zorlukları olsa da, öğrenenler uzaktan eğitimden memnun olmaya başlamıştır (Şekerci, Y ve diğerleri, 2021, s. 67). Toffler'ın belirttiği gibi endüstri devriminden sonra değişen dünya düzenine her meslek dalı gibi eğitim de uyum sağlamalıdır (Toffler, A. 2006.s.380). Bu doğrultuda, iç mimarlık lisans programlarında internet tabanlı uzaktan eğitim modelinin özellikle kuramsal derslerde olumlu sonuç vereceği ortaya çıkmıştır. Ancak uygulamalı derslerde kaynak paylaşımlarının farklı platformlar aracılığıyla sağlanması, öğrenen-öğreten etkileşiminin artırılması, akran öğrenmesinin artırılması, bilgi paylaşımının yanında uygulamaların yapılması sürecinde görerek ve yaparak öğrenmeyi destekleyecek nitelikte kurgulanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

KAYNAKLAR

- AL-ayash, A ve Hussein, M. F. (2020). Distance Education Technology Tools In Interior Design During COVID-19 pandemic (UOP&UOG students as a case study), *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 17 (7), 13184-13202.
- Chickering, A.W. ve Gamson, Z.F. (1987). Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. *AAHE Bulletin*, 3(1), 2-6.
- Coggins, C. C., (1988). Preferred Learning Styles And Their Impact On Completion Of External Degree Programs. *American Journal of Distance Education*, 2 (1), 25-37.
- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G. ve Ryan, R. M. (1991). *Educational Psychologist*. 26(3-4), 325-346.
- Ergün, M. (2015). Eğitim felsefesi. Ankara: Pegem Yayınları. ISBN 978-605-4282-08-1.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stilllerinin Önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24, 48-55.
- Kahraman, M. E. (2020). Covid-19 Salgınının Uygulamalı Derslere Etkisi ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi: Temel Tasarım Dersi Örneği. *İMÜ Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*. 6(1), 44-56.
- Keegan, D. (1990). *Foundations of Distance Education*. London and New York: Routledge.
- Keyser, M. W. (2000). Active Learning and Cooperative Learning: Understanding the Difference and Using Both Styles Effectively, *Research Strategies*, 17(1), 35-44.
- Kırık, A. (2014). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu. *Marmara Üniversitesi İletişim Dergisi*. Sayı: 21, 73-94.
- Markland, D. ve Hardy, L. (1997) On the Factorial And Construct Validity Of The Intrinsic Motivation Inventory: Conceptual And Operational Concerns, *Research Quarterly For Exercise and Sport*.68(1), 20-32, DOI: 10.1080/02701367.1997.10608863.
- Odabaş, H. (2004). "İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim Modelinin Bilgi Hizmetlerine Yönelik Yüksek Öğretim Programlarında Kullanımı". *Kütüphaneciliğin Destanı Uluslararası Sempozyumu*.21-24 Ekim 2004, Ankara.
- Ryan, R. M., ve Deci, E. L. (2000). Intrinsic And Extrinsic Motivations: Classic Definitions And New Directions, *Contemporary Educational Psychology*. 25, 54-67.
- Sakarya, K. (2019). İç Mimarlık Eğitimine Yönelik Uzaktan Eğitim Modeli Önerileri, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(2), 388-401.
- Şekerci, Y., Mutlu Danacı, H. ve Kaynakçı Elinç, Z. (2021). Uzaktan Eğitimin Uygulamalı Derslerde Sürdürülebilirliği: Mimarlık Bölümleri Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 12 (1), 54-68.
- Toffler A. and Toffler H. (2006). Zenginlik devrimi, (Çev. Selim Yeniçeri). İstanbul: Koridor Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüzer, V. (2013). *Uzaktan Öğrenmede Etkileşimlilik: Ortaya Çıkışı, Kullanılan Teknolojiler Ve Bilgi Akışı*. Ankara: Kültür Ajans Yayınları.

İnternet Kaynakları

- Http-1: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/interactive-timeline> (Erişim tarihi: 09.04.2021)
- Http-2: <https://covid19.yok.gov.tr/alinan-kararlar> (Erişim tarihi: 09.04.2021)
- Http-3: <https://portal.yokak.gov.tr/makale/pandemi-doneminde-uzaktan-egitim/> (Erişim tarihi: 10.04.2021)
- Http-4: <https://yokdersleri.yok.gov.tr/#ders> (Erişim tarihi: 10.04.2021)
- Http-5: <http://estuzem.eskisehir.edu.tr/tr/163/Tanitim.html> (Erişim tarihi: 10.04.2021)
- Http-6: <https://eskisehir.edu.tr/universitemiz/covid-19/uzaktan-ogretim-faaliyetleri> (Erişim tarihi: 09.04.2021)